

Bài 61 - Vài cảnh đẹp phương xa

Le Văn Khoa

Nhiều người hỏi tôi chụp loại ảnh nào khó nhất?

Câu trả lời của tôi là chụp loại ảnh nào cũng khó cả. Có người không chấp nhận câu trả lời của tôi, hỏi vặn lại:

- Ông trả lời ba phải quá. Tôi muốn ông phân định chụp ảnh chân dung có khó hơn ảnh phóng sự hay ảnh phong cảnh, hay ảnh tĩnh vật v.v. . . ?

Tôi giải thích:

- Thưa ông, trước hết ta không phân định được thế nào là khó thế nào là dễ. Nếu nói chụp ảnh chân dung dễ vì hằng ngày có cả triệu ảnh loại này được thu vào ống kính, nhưng có mấy ảnh tồn tại vì được công nhận là hay, là đẹp, là xuất sắc. Chân dung phải có thần, làm sao bắt được cái thần ấy, nếu không có, nó chỉ là ảnh bán thân hay ảnh đầu người mà thôi. Còn ảnh phóng sự thì làm sao có mặt tại hiện trường trong lúc sự việc nào nó xảy ra mà ta chụp ảnh được. Nếu dàn cảnh để chụp ảnh thì ảnh đó đâu phải là ảnh phóng sự. Trong cuộc chiến tranh I Rắc, có một nhiếp ảnh gia thân bại danh liệt vì dùng photoshop chấm thêm khói bom cho có vẻ dữ dội hơn. Trong những cuộc chiến tranh lớn nhỏ đã có nhiều phóng viên nhiếp ảnh “tử trận” vì họ phải ra tận vùng giao tranh để ghi nhận hình ảnh thực sự xảy ra lúc đó. Bạn nói chụp ảnh phong cảnh dễ? Dễ xem thì có chứ chụp ảnh không dễ đâu. Bạn phải đến tận nơi có cảnh đẹp, nhiều khi phải đi rất xa, phải đứng chỗ cheo leo, nguy hiểm mới có góc cạnh đẹp để chụp hình, phải chờ đúng ngày, giờ, năm tháng mới có ánh sáng đẹp để chụp ảnh. Bạn thực hiện được điều này chưa? Còn ảnh tĩnh động vật. Nó có lãnh vực riêng biệt của nó, không phải ai cũng thực hiện được, có nghĩa là . . . không dễ. Ngoài ra bạn cần phải có dụng cụ thích nghi cho mỗi loại ảnh, nếu không, khó lòng chụp được ảnh của loại bạn muốn chụp,

Thôi, hãy dẹp chuyện khó–dễ qua một bên, mời bạn xem vài ảnh của loại ảnh phong cảnh, loại ảnh theo lối thông thường cho là dễ chụp hơn hết. Thế nhưng trong cả cuộc đời chụp ảnh, ta có chụp được ảnh nào tương tự chưa?

Trước mời bạn xem một ảnh biển. Bạn có ở gần biển không? Có bao giờ bạn đi chơi nơi bờ biển không? Có thể bạn thường tắm biển, cỡi sóng, hay ngồi yên quan sát từng đợt sóng kéo ập vào bờ, nhưng có chụp được ảnh như tác phẩm “**Gebalite Kraft**” của nhiếp ảnh gia người Áo tên Manfred Pillik này không? Nhìn vào bọt nước trắng tôi thấy nhiều mặt người, mặt thú hung tợn lẫn thê thảm. Sóng biển ở đây nổi bật trên nền trời tối đen, càng thêm ghê rợn, khác với mặt biển êm đềm, hiền hòa thường thấy. Ảnh trắng đen ở đây hữu hiệu hơn ảnh màu.

“Gebalite Kraft”

Manfred Pillik (Áo)

Tạm rời mặt biển cuồng nộ, ta thử lên núi cao xem có gì lạ không? Lên vùng cao nguyên thì thường có thung lũng, mà thung lũng có tên Thung Lũng Đen chắc là hắc ám lắm. Nếu là ảnh đen trắng có thể ta nghĩ đúng, nhưng đây là ảnh màu, ta không gì là hắc ám mà còn có vẻ đẹp của lúc giao mùa. giữa sống và chết. Ở đây chết nhiều hơn sống. Cỏ vàng khô, hai cây to trụi lá, ngôi nhà hoang từ lâu không còn người ở, mái nhà thủng nát. Nhưng hãy còn một cây nhỏ tươi lá ở bên mặt, con đường rất sạch, còn cỏ xanh và có dấu vết của người thường qua lại. Bạn có để ý ngôi nhà được đặt vào chính tâm của ảnh? Luật căn bản của bố cục không được tuân giữ, tác giả cố tình vi phạm để nói lên điều mình muốn nói và hội đồng giám khảo đã chấp nhận điều này. Bằng chứng là ảnh đã được chọn và in trong quyển tổng mục cuộc thi ảnh

quốc tế rất lớn năm 2010. Ảnh cho ta thấy trời có nắng nhưng mây đen rất thấp đầy đe dọa đang kéo đến. Trong ảnh lúc nào cũng có sự giằng co giữa hai thái cực làm ta xem ảnh nhưng cảm thấy bùi ngùi và một cảm giác không an trong lòng dâng cao. **“Black Valley”** của Leo Palmer rất đơn giản nhưng hữu hiệu đó chứ?

Tôi thấy bạn bĩu môi: Chụp ảnh như thế này đâu có gì là khó. Nếu tôi có ở đó, tôi cũng chụp được vậy.

Vâng, nếu bạn có ở đó chắc chắn bạn chụp được ảnh còn đẹp hơn nữa kìa. Nhưng trên thực tế, bạn không có ở đó, thôi cứ nhìn nhận người ta chụp được ảnh đẹp cho mình xem là đủ vui rồi!

“Black Valley”

Leo Palmer (Anh)

“Lake in Spring”

Wu Quo Qun (Trung Hoa)

Bây giờ hãy lia nơi chết chóc, khô cằn để về nơi thanh tịnh, tươi mát hơn. **“Lake in Spring”** của tác giả Wu Quo Qun cho ta thấy một hình ảnh rất quen thuộc của các người ảnh Trung Hoa. Ở đây không phải hồ Thu mà là hồ Xuân. Nhưng Xuân hay Thu, theo tôi, đều không đúng. Trong ảnh có nhiều cái nghịch lý. Trước hết, thử xem hai người này du thuyền hay đi bắt cá? Cả hai đều không có dáng điệu này. Hai người đàn ông mà không đi câu cá, hay họ đi chợ về vì có nhiều giỏ và bao trên thuyền? Không có lý vì giỏ trống không. Lối dùng vật

dụng màu đỏ và bày trí với chủ đích chụp hình thì không thể giống những sinh hoạt thường ngày. Thuyền đang đi ra khỏi ảnh chứ không phải đi vào ảnh, để lại bóng cây phản chiếu trên mặt nước dợn sóng nhẹ rất ảo ảo, rất đẹp. Bạn đồng ý chứ?

Xin thứ tha, Có vài điểm ta cần xét lại. Ảnh có tên là Lake in Spring. nhưng bạn có thấy chút hơi Xuân nào không? Cuối Đông thì cây đã ra lá, hoa đã lộ nụ để nở rộ vào đầu Xuân. Nhưng ở đây bóng cây không cho thấy một chiếc lá thì ảnh chụp vào mùa nào? Bóng in trên nước rất đẹp, gợi ý mặt hồ có gợn sóng lớn vì những đợt sóng cách nhau rất xa và tạo bóng cây uốn éo rất mạnh. Bạn thử đối chiếu với bóng người trên thuyền in trên mặt nước, loại sóng gợn lăn tăn của mặt nước yên lặng. Thế là thế nào? Hai loại sóng hiện ra cùng một lúc tại một địa điểm. Thế thì phải có một cái không thật. Tôi nghĩ tác giả chụp ảnh ngọn cây vào mùa Đông trụi lá, dùng xảo thuật photoshop liquify để tạo hình thể như gợn sóng, đảo lộn trên xuống dưới như bóng cây phản chiếu trên mặt hồ, ghép vào một ảnh chụp thuyền bơi nhẹ trên mặt hồ. Nhìn thoáng ta thấy đây là một ảnh đẹp, nhưng xét kỹ thì . . . made in China.

Dựa trên ý ấy, tôi dùng ảnh Lake in Spring để biến thành **hồ ảo mộng** dưới đây. Mời bạn xem.

Xin lỗi tác giả. Đùa chút cho vui và để rộng đường học hỏi và sáng tạo cho người yêu ảnh đẹp.